

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ОСВІТИ

У статті досліджено історичні аспекти становлення та розвитку поняття “педагогічна технологія” в сучасній українській освіті. Визначено особливості впровадження педагогічних технологій в освітній процес. Подано характеристику основних методичних підходів в ході реалізації педагогічних технологій. Окреслено особливості застосування методик та технологій на освітньому рівні. Сформульовано професійні вимоги компетенцій студента, який обрав педагогічну професію. У статті автор подає власну позицію щодо можливості застосування технологій у виховній практиці. Виокремлено суспільно-виховне значення використання інноваційних педагогічних технологій в сучасній освіті.

Ключові слова: педагогічна технологія, освітня технологія, процес навчання, методика.

Постановка проблеми. В умовах розбудови національної системи освіти в Україні з метою інтеграції у європейський та світовий простір актуальним стає посилення демократичних тенденцій у житті суспільства. Освітні системи як його значущі складові почали переносити акцент із масових педагогічних явищ на особистість дитини, стають необхідними створення спеціальних педагогічних умов саморозкриття і самореалізації людини на різних етапах її життєдіяльності. Освітньо-розвивальне середовище, в якому навчається майбутній педагог стає базовим у теоретичній та практичній підготовці до майбутньої діяльності, формується готовність до роботи на основі знання сучасних педагогічних технологій, розуміння ним своєї професійної компетенції, на основі якої виробляється особистісна педагогічна майстерність.

Підготовка сучасного педагога, здатного оригінально розв’язувати актуальні навчально-виховні та соціокультурні проблеми вимагає особливої організації його

практичної та мислительної діяльності. Особистісно розвивальна концепція освіти забезпечує можливість майбутньому фахівцеві стати суб'єктом навчальної діяльності, розширює межі педагогічної творчості, пропонує широку варіативність освітніх методик, значну кількість технологій і методичних розробок, які представлені у ВНЗ.

Аналіз останніх досліджень. Проблема наукового обґрунтування терміну “педагогічна технологія” займалися ряд вітчизняних та зарубіжних науковців у галузі психології та теорії навчання: Ш.Амонашвілі[1], В.Безпалько, І.Бех[2], Л.Виготський[4], І.Волков, І.Дичківська[7], Л.Занков, В.Давидов, М.Кларін, Б.Ліхачов, П.Москаленко, С.Сисоєва [15], Селевко Г. [14], О.Пехота[11], А.Нісімчук, О.Падалка [9]. Зокрема, педагогічна технологія як засіб організації навчальної діяльності розглянута у працях В. Бухвалова, В. Паламарчк, Б. Лихачова, С. Смирнова, Н. Крилової, М. Мейер, О.Пехоти; педагогічна технологія як спосіб навчання, на рівні окремих навчальних предметів висвітлена у дослідженнях В. Беспалько, М. Чошанова, В. Сластьоніна, А. Кушнір, Б. Скіннера, М.Кларіна, В.Давидова та ін.; педагогічна технологія як науковий напрям методології дослідження пропонується І. Підкасистим, В. Гузеєвим, М. Єраут, Р. Куфман, С. Ведемейер; педагогічна технологія як система управління представлена І.Бехом, В. Боголюбовим, М. Кларіним, В. Давидовим, Є. Коротаєвим, П. Мітчел, Р. Томас, І.Дичківською та ін.

Зв'язок роботи з науковими планами, програмами, темами. Дослідження виконано у відповідності до наукової теми кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка “Українська освіта в контексті трансформаційних суспільних процесів” (Державний реєстраційний номер 01084007644).

Формування цілей статті. Метою статті є аналіз освітніх процесів щодо формування професійної компетенції у майбутніх педагогів щодо теорії та практики використання педагогічної технології для вироблення власної педагогічної позиції у процесі професійного зростання, самостійного і творчого аналізу та оцінки педагогічних явищ і ситуацій, розвитку педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

Виклад основного матеріалу. Прагнення постійно оптимізувати навчально-виховний процес зумовило появу нових і вдосконалення використовуваних педагогічних технологій, подальший розвиток яких пов'язаний з орієнтацією на реалізацію сучасної концепції освіти й виховання. Суттєвою ознакою сучасних інноваційних процесів у сфері навчання і виховання є їхня технологізація – неухильне дотримання змісту та послідовності етапів впровадження нововведень.

Історично поняття “технологія” (грец. *techne* – мистецтво, майстерність і *logos* – наука, закон, знання, вчення) у значенні науки про майстерність виникло у зв'язку з технічним прогресом. Слово “технологія” перекладається як наука або вчення про майстерність. У тлумачному словнику української мови технологія трактується як сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чогось; навчальний предмет, що викладає ці знання, відомості; сукупність способів обробки або переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних операцій тощо[6; 331].

Провідним у будь-якій технології вважається детальне визначення кінцевого результату і точне його досягнення. Науково-технічний прогрес зумовив технологізацію не лише матеріального виробництва, а й інтенсивно проник у сферу культури, гуманітарного знання.

Соціальні технології вихідним і кінцевим результатом мають людину. Вони значно гнучкіші від промислових. Неухильне дотримання послідовності технології не гарантує досягнення необхідної ефективності результату. Специфіка соціальних технологій полягає у можливості пристосування їх до різних умов, позаяк вони здатні коригуватися в процесі.

Розвиток суспільства пов'язаний із прогресом у сфері як промислових, так і соціальних технологій, тому з кожним витком цивілізації зростали вимоги до якості та поступальності їх розвитку як важливого чинника гармонізації людини і природи. Як відомо з історії, еволюційні кризи здебільшого виникали тоді, коли інструментальний інтелект недостатньо

струмувався інтелектом гуманітарним. Тобто суспільство живе стабільно доти, доки руйнівний потенціал виробничих, зокрема і військових, технологій врівноважується якістю культурно-психологічних засобів стримування.

Педагогіка, як зазначає І. Підласий, у ринковому світі переживає бурхливий період переосмислення підходів, відмови від усталених традицій і соціалістичних стереотипів. Підштовхувана технологізацією і ринковими потребами, вона впритул підійшла до розуміння того, що педагогічна праця у своєму загальному вигляді тільки специфікою відрізняється від інших видів суспільно корисної праці, має свій продукт, свої технології і їхню ринкову вартість[10; 64]. Володіння технологіями стає загальною і пріоритетною потребою цивілізаційного поступу, визначає напрями опанування професійними вміннями, враховується при оцінках якості і вартості освітньо-виховних послуг.

Сучасний спектр педагогічних замовлень є надзвичайно широким. І педагог має бути готовим виконати будь-яке ринкове замовлення – від високоефективного навчання, елітного виховання до елементарного педагогічного догляду. А для цього потрібно на ринку освітніх послуг у підготовці майбутніх педагогів опановувати відповідні технології. Головні питання, на розв'язання яких спрямована технологія як дієве поняття (форми, методи, засоби), – це як навчати вчитися, навчити соціально реалізовуватися, навчити саморозвиватися. За визначенням ЮНЕСКО: “Педагогічна технологія – це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їхніх взаємодій, що мають своїм завданням оптимізацію форм освіти”[7; 8]. Звідси робимо висновок про важливість розвитку й впровадження у життя суспільства педагогічних технологій.

В умовах інтенсивної розбудови нашої держави, входження її в єдиний європейський простір, глобалізації освітніх процесів, переходу від технологічного до інформаційного суспільства, розвиток людини стає головною метою, ключовим показником і основним важелем сучасного прогресу.

Зріс інтерес до впровадження педагогічних технологій на рівні методів, способів навчання у вищих навчальних закладах. Але традиційним методам як і раніше приділяється багато уваги (провідне місце лекції, семестрове оцінювання результатів навчальної діяльності тощо). Повільне впровадження інноваційних методів навчання – це, зокрема, відсутність підготовлених менеджерів для всіх рівнів освітньої системи, у тому числі і для ВНЗ.

Уже сьогодні формується соціальне замовлення на фахівців, здатних до самостійної роботи, які виявляють гнучкість мислення і відчують потребу в безперервному навчанні. В сучасних умовах основним завданням навчання стає підготовка до спільної діяльності викладача та студента у плані пошуковому, творчому, яке дає можливість взаємонавчання. Проте виникають проблеми з ризиком у впровадженні інноваційних навчальних технологій викладачами, оскільки мова йде про встановлення правового поля відносин між суб'єктами (студенти, викладачі, адміністрація). Викладач повинен мати право на експеримент, але і нести відповідальність за його результати. Студенти повинні мати право вибору викладача, але водночас нести відповідальність за якість власного навчання. Адміністрація ВНЗ повинна сприяти творчому процесу навчання, не обмежувати волю викладача і студента, але і вимагати якості презентації освіти в професійній діяльності.

Як зазначає сучасний дослідник інноваційних педагогічних технологій І. Дичківська, історію становлення педагогічної технології відтворює така схема: задум впровадити інженерний підхід (“інженерна педагогіка”) – технічні засоби навчання – алгоритмізація навчання – програмоване навчання – технологічний підхід – педагогічна технологія (дидактичний аспект) – поведінкова технологія (аспекти виховання)[7; 10].

У педагогічній науці і практиці використовуються терміни “освітні технології”, “педагогічні технології”, “технології навчання”, “технології виховання”, “соціально-виховні технології”, “технології управління” тощо. На думку Л. Буркової, Г. Селевка, поняття “освітня технологія” є ширшим, ніж “педагогічна”, позаяк освіта включає, окрім

педагогічних, ще й різноманітні соціальні, соціально-політичні, управлінські, культурологічні, психолого-педагогічні, медико-педагогічні, економічні та інші аспекти. Освітні технології передбачають загальну стратегію розвитку єдиного федерального освітнього простору, а педагогічні відображають тактику реалізації освітніх технологій і будуються на знанні закономірностей функціонування системи “педагог – матеріальне середовище – учень” [14; 15]. Прикладами освітніх технологій можуть бути концепції освіти, освітні закони, освітні системи. Педагогічні технології, які є складовими освітніх, включають технології навчання, виховання й управління.

Дослідник Г. Селевко в “Енциклопедії освітніх технологій” визначає педагогічну (освітню) технологію як систему функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, побудовану на науковій основі, запрограмовану в часі та просторі, що призводить до намічених результатів. У монографії “Педагогічні технології у неперервній професійній освіті” (С. Сисоєва, А. Алексюк, П. Воловик та інші) термін “педагогічна технологія” визначається як раціональний спосіб досягнення свідомо визначеної освітньої (навчальної, виховної) мети; наука; педагогічна система; педагогічна діяльність; системно-діяльнісний підхід до освітнього (навчального) процесу; система знань; мистецтво педагога; модель; засіб оптимізації і модернізації освітнього процесу; процесуальний компонент (складова) освітнього (навчального) процесу; інтегративний підхід в освіті.

Педагогічна технологія – це суворо наукове і точне відтворення, що гарантують успіх (І. Прокопенко, В. Євдокимов). Не механічний, раз і назавжди заданий процес з незмінним виходом, а організаційно-змістова структура, що визначає напрям взаємодії педагога і учнів при нескінченній багатоманітності підходів і відносин. Педагогічна технологія – це не інструкції і рецепти, а принципи практичного втілення закономірностей формування особистості.

У навчально-методичному посібнику “Освітні технології” (за загальною редакцією О. Пехоти) педагогічна технологія визначається як система найбільш раціональних способів досягнення поставленої мети, наукова організація навчально-виховного процесу, що визначає найбільш раціональні й ефективні способи досягнення кінцевих освітньо-культурних цілей [11].

На нашу думку, педагогічна технологія – це система всіх компонентів педагогічного процесу, спрямована на досягнення поставленої мети, змістова техніка реалізації навчально-виховного процесу; алгоритм діяльності педагогів та учнів, вихователів і дітей; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково обґрунтований проект навчально-виховного процесу і має вищий рівень ефективності, ніж традиційні методики. Педагогічна технологія охоплює технології навчання, технології виховання і технології управління.

С. Гончаренко, А. Кушнір, О. Пехота, І. Підласий, Г. Селевко та ін. розмежовують терміни “технологія” і “методика”. Від методики технологія відрізняється своєю відтворюваністю, стійкістю результатів, відсутністю безлічі “якщо”: якщо талановитий педагог, талановиті вихованці, багатий навчальний заклад” (І. Підласий, А. Підласий). На думку Г. Селевко, різниця між методикою і технологією полягає передовсім у розставленні акцентів. Пріоритетне питання методики – “як навчити”, а технології – “як це зробити оптимально”. У технології більше представлені компоненти мети, а також процесуальні, у методичі – змістова, якісна та варіативна частини. Технології навчання будь-якої дисципліни відрізняються від відповідних окремих методик вищим ступенем узагальнення, ширшим діапазоном застосування, чіткістю формулювання мети, її діагностичністю, глибшою теоретичною розробленістю, вищим рівнем системного проектування, вищим рівнем регламентації, алгоритмізації тощо.

Відмінність полягає в тому, що педагогічні технології вдається тиражувати й переносити на вивчення різних навчальних дисциплін з гарантією високої якості виконання поставлених завдань. А методика навчання є значно вужчою, може діяти тільки в межах певного предмета чи кількох початкових дисциплін. Наприклад, методика навчання біглого читання не може використовуватися для вивчення математичних дисциплін. Проте, методика

може бути доведена до рівня технології. Наприклад, існує сучасна методика оцінювання знань і вона відповідає об'єктивності, надійності, валідності, то її можна назвати педагогічною технологією.

Науковець С.Карпенчук зазначає, що відмінність педагогічних технологій від методики навчання полягає в тому, що педагогічні технології вдається відтворювати і тиражувати і при цьому гарантувати високу якість навчально-виховного процесу або рішення педагогічних завдань. Методики ще не гарантують нам належної якості освіти. Разом з тим методика може бути доведена до рівня педагогічної технології, якщо перевірити її на об'єктивність, надійність і валідність.

Таким чином відрізнити методику від технології навчання можна за ступенем вираженості відповідно до критеріїв:

- 1) цілеспрямованості (ясності, точності, дидактичної опрацьованості цілей);
- 2) концептуальності (опори на глибоко розроблену педагогічну (дидактичну) теорію);
- 3) системності (цілі, зміст, форми, методи, засоби, умови навчання проектуються і застосовуються в цілісній системі);
- 4) діагностичності (оцінка вихідного, проміжного та підсумкового результату навчальної діяльності учнів повинні мати не формальний кількісний, але глибоко якісний - діагностичний характер);
- 5) гарантованості якості навчання;
- 6) новизни (опори на нові, новітні досягнення педагогіки, психології, дидактики, використання сучасних ідей і відеозасобів, комп'ютерної техніки і т.д.)[8].

Загалом, технологія як феномен є важливою складовою історії людства, формою вираження інтелекту, сфокусованого на розв'язанні важливих проблем буття, синтезом розуму і здібностей людини. Педагогічна технологія функціонує як наука, що досліджує найраціональніші шляхи навчання, і як система способів, принципів та регуляторів, які застосовують у навчанні, і як сам процес освітнього розвитку.

Створення нової технології, як правило, є наслідком незадоволення результатами навчання й виховання, а також неефективністю педагогічної діяльності, яка не відповідає запитам суспільних потреб. Розробленню нової технології передують нові потреби (цілі) суспільства, наукові відкриття або результати наукових досліджень.

Головні ознаки педагогічної технології: концептуальність; діагностичне визначення цілей; економічність (виражає якість навчального процесу); алгоритмізованість, проєктованість; коригованість; візуалізація; координованість і поетапність дій та ін.

В освітній практиці педагогічна технологія функціонує на таких рівнях:

- 1) загальнопедагогічному – репрезентує цілісний освітній процес у регіоні, освітньому закладі і стає тотожним педагогічній системі, оскільки містить сукупність цілей, засобів, методів навчання (виховання), алгоритм діяльності педагогів та учнів.
- 2) предметно-методичному – застосування як окремої методики в межах одного предмету.
- 3) локальному – реалізується як технологія окремих частин навчально-виховного процесу з метою розв'язання окремих дидактичних і виховних завдань [11].

Важливим є моральний аспект технологізації освіти. Йдеться про “педагогічну чистоту” (О. Пехота), моральну безпеку, духовну екологічність. Важливо, щоб в основу кожної з них було покладено принципи гуманістичного світогляду, що передбачають формування таких якостей, як: усвідомлення єдності природи і людини, відмова від авторитарного стилю мислення у взаємодії педагога та студента, терпимість, схильність до компромісу, шанобливе ставлення до думки іншого, знання та помірковане ставлення до інших культур, моральних і духовних цінностей тощо.

Педагог І. Підласий розглядає в практичному застосуванні сучасні педагогічні технології як загальну основу певним чином організованої педагогічної діяльності та як найбільш поширені модифікації, що з'являються з особливостями використання технологій у навчальних закладах різних типів. Відповідно до цього, виділяє три базові технології, які є

принципово відмінними між собою в організації навчально-виховного процесу: предметно зорієнтованого навчання – скерована на засвоєння предмету; особистісно зорієнтованого навчання – скерована на задоволення потреб учня; співпраці (партнерства) – узгоджує задоволення потреб учня й основну мету навчання [10; 65].

Предметно орієнтована технологія. Чільне місце в ній посідає навчальний предмет. Засвоєння матеріалу – головна мета навчання. Контроль якості засвоєння ігнорує особистість учня і зводиться до контролю засвоєння предмету. Контроль об'єктивний. Хто не здатен опанувати предмет, відсіюється. Предметно орієнтована технологія безжалісна та дещо безкомпромісна, але гарантує високий рівень навченості. Досягнення запланованих цілей у визначені терміни і на заданому рівні – основні її критерії.

Особистісно орієнтована технологія. У центрі уваги – студент. Мета – розвивати особистість. Показник навчання не кількість та якість засвоєного, а прогрес особистості – розвиненість, розкріпачення власного “Я”, самопізнання, самовизначення, самостійність і незалежність думок тощо. Ніякого насильства ні в чому немає. Основний критерій – задоволення запитів особистості, створення умов для самореалізації.

Партнерська технологія (технологія співпраці). Педагог однаково добре турбується і про засвоєння навчального предмету, і про розвиток особистості. Його наміри полягають у організації навчального процесу, де поступово провідне місце займе студент, навчання на рівні розв'язання проблем, заради спільного та конструктивного пошуку з урахуванням думок усіх учасників. Програма навчання за технологією співробітництва багатопланова, а її реалізація – справа надзвичайно важка, адже треба поєднати навчальний розвиток з особистим поступом студента, вмінням налагоджувати комунікацію, створювати “ситуацію успіху” для кожного учасника навчального процесу.

Українській освіті необхідно виробити власну стратегію навчально-педагогічного розвитку, щоб зберегти кращі традиції гуманної педагогіки та поєднати з предметно орієнтованими технологіями.

Дослідник В. Гриньова педагогічні технології розглядає на рівні взаємодії учасників і поділяє на такі групи:

- авторитарні технології (педагог як одноосібний суб'єкт навчально-виховного процесу, учень – об'єкт навчання);
- дидактоцентричні технології (пріоритет навчання над вихованням, формування особистості учня декларується вчителем виховуючим навчанням);
- особистісно орієнтовані технології (у центрі навчально-виховного процесу – особистість учня), які поділяються на: гуманно-особистісні (любов і повага до учнів, навчання і виховання як допомога, підтримка), співробітництва (демократизм, спільна діяльність, взаєморозуміння), вільного виховання (свобода вибору, самостійність), езотеричні (навчання – це шлях до істини, педагогічний процес – заохочення пошуку істини, як зразок – школа Піфагора, школа Вавилону, Індії, Тибетські школи)[5; 361].

Поділ навчальних технологій в сучасній освіті обґрунтовано О. Пометун. Поділяючи запропоновану ще у 60-их рр. ХХ ст. Я. Голантом активну та пасивну моделі навчання, залежно від участі у навчальній діяльності, педагог виділяє інтерактивну модель. (Інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу).

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма оптимізації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчує свою успішність, інтелектуальну спроможність. Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і педагог, і студент є рівнозначними суб'єктами навчально-виховного процесу. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання навчальної задачі, метод проектування. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, дає змогу майбутньому педагогу стати справжнім лідером.

Висновки. Отже, зміст освіти в рамках технологій розглядається з позиції сучасних теорій освіти, принципів системності, ідей розвивального навчання та соціального замовлення. У процесуальній характеристиці насамперед визначається доцільність та оптимальність окремих елементів, комплексність усіх методичних засобів, керованість, адекватність місту освіти та контингенту тих, кого навчають. Програмно-методичне забезпечення повинно задовольняти вимоги науковості, технологічності, достатньої повноти і реальності здійснення.

В рамках наукових та практичних пошуків педагогів дискусія з приводу того, чи існує педагогічна технологія як інструмент навчання й виховання, яким може оволодіти кожен педагог, триває. Особливо багато критиків серед педагогів є в аспекті виховних технологій, адже це галузь педагогічної практики, в якій присутній особистісно орієнтований підхід, задати алгоритм виховному процесу кожного індивіда практично неможливо.

Педагогічна майстерність сучасного педагога повинна розвиватися “не через забезпечення його великою кількістю рецептурних посібників і широке використання ним готових навчальних розробок. Йому потрібні передусім фундаментальні знання з базового предмета, висока загальна культура і ґрунтовна дидактична компетентність, яка передбачає володіння новими навчальними технологіями”[15; 112]. Тому, розглядаючи і узагальнюючи теоретико-методологічні підходи педагогів, можемо зробити висновок, що майбутнє за системою: студент – технологія – викладач, за якої викладач перетворюється на педагога-методиста, технолога-організатора, а студент стає суб’єктом, активним учасником навчально-виховного процесу, його співорганізатором та ініціатором.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Амонашвили Ш.А. Размышления о гуманной педагогике. М: Издательский дом Шалвы Амонашвили, 1966. – С. 65.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : науково-метод. посібник / І.Д. Бех. – К. : ІЗМН, 1998. – 204 с.
3. Вахрушева Т Теоретичні основи інтерактивної технології навчання //Нові технології навчання. – 2006. – № 44. – С. 19 – 23.
4. Выготский Л.С. Вопросы детской психологии / Л.С. Выготский. – Санкт-Петербург: СОЮЗ, 1997. – 224 с.
5. Гриньова В. Суб’єкти педагогічного процесу / В.М. Гриньова // Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посібник. – Х.: ОВС, 2006. – С. 360 – 363.
6. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 374 с.
7. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: наук.-метод. посібник / І.Дичківська. – К., 2004. – С. 7 – 55.
8. Карпенчук С Педагогічна технологія: антропологічний підхід / С. Карпенчук //Рідна школа. – 2001. – № 1.– С. 20 – 21.
9. Нісімчук А, Падалка О, Шпак О Сучасні педагогічні технології: навч. посібник /А.Нісімчук, О.Падалка, О.Шпак. – К., 2000. – С. 9 – 15.
10. Підласий І Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І. Підласий. – К., 2004. – С. 64 – 74.
11. Пехота О Особистісно орієнтована освіта і технології / О. Пехота // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, корективи. – К., 2000. – С. 13 – 19.
12. Пометун О, Пироженко Л Сучасний урок: інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.
13. Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П.П.Горностая, Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с
14. Селевко Г. Современные образовательные технологии // Школьные технологии, 1998. – № 2. – С. 15 – 19.
15. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник.– К.: Міленіум, 2006. – 346с.
16. Чепіль М, Дудник Н. Педагогічні технології : Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2012. – 220 с.

Рецензент: к.пед.н., проф. Безносюк О.О., старший науковий співробітник науково-дослідного центру, Військовий інститут, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

к.пед.н. Дудник Н.З.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ПРЕДПОСЫЛКА РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

В статье исследуется исторический аспект развития понятия “педагогическая технология” в современном украинском образовании. Определены особенности внедрения педагогических технологий в образовательный процесс. Рассмотрены особенности внедрения методик и технологий на образовательном уровне. Сформулированы профессиональные требования компетенций студента, который будет работать в образовании. В статье автор предлагает рассмотреть собственную позицию по вопросу возможности использования технологии в воспитательной деятельности. Определено общественно-политическое значение использования инновационных педагогических технологий в современном образовании.

Сформулированы профессиональные требования к современному педагогу.

Ключевые слова: педагогическая технология, образовательная технология, процесс обучения, методика.

Ph.D. Dudnik N.Z.

PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES AS A PREREQUISITE THE DEVELOPMENT OF EDUCATION

This article explores the historical aspects of the formation and development of the notion of "pedagogical technology" in modern Ukrainian education. It's determined the features of implementation of educational technologies in the educational process. It's presented the characteristic of many methodological approaches in the implementation of pedagogical technologies. It's formulated the professional requirements of student who chooses the pedagogical profession. The author of the article takes its position on the possibility of applicability of technology in educational practice. It's pointed out the social and educational value of using innovative pedagogical technologies in modern education.

Keywords: pedagogical technology, educational technology, learning, methods.